

1. De odio Variationis. R. P. Muller. R. J. B. Redel.
2. De spurio. H. S. Rossmasson.
3. De Principe legibus soluto. R. G. A. Struv. R. J. J. Hertel.
4. De Patrio. R. A. C. Romer. R. P. J. Gallorabgallorabg.
5. De murmuratioe praescriptionem impedieme.
R. J. F. Schneider. R. L. C. Lueddecke.
6. De militia lecta provinciali. R. J. S. Stryck. R. C. Cabotter.
7. De investigandis contractibg et actionibg ex
Contractibg, re, verbis, vel literis iuris.
R. S. Stryck. R. C. Cabotter.
8. De crimine gratiae. R. J. F. Schneider. R. J. G. Lueddecke.
9. De Testimonio Principis. R. Idem. R. A. F. Bode.
10. De Unitate Patris et filii. R. Samuel van Laker.
11. De usu practico doctrinae difficultatis. Juris Rom.
de culparum praestatione. R. C. Thomalis. R. C. Cabotter.
12. Paradoxon pro iure retractandi transactionem, novis
instrumentis repertis ad l. 35. ff. de re iud. et l. 19. ar. 29.
C. de transact. R. J. P. Ludwig. R. B. B. Hoelder.
13. De vinculo matrimonii, ob legem astringitatis turpi vel
honesto. R. A. Goetsche. R. J. C. Schonberg.
14. De coelibatu poenae nomine imposito. R. J. F. Ludovici.
R. S. P. Gaefer.
15. De Propinquorum in sponsalibus consensu necessario
R. H. C. Gerdes. R. J. C. Frael.
16. De statu Imperii Rom. R. J. V. Beckmann. R. J. G. Klein.
R. S. P. Gaefer.
17. De Restitutione in integrum ob metum. R. G. L. Mencke.
R. J. F. Hoekner.
18. De litis contestatione, eventuali. R. S. Stryck. R. H. Heinsig.
19. De eo quod iustum est circa pactum executivum
ductu R. C. de pign. et hypoth. R. G. Bant. R. J. S. Dusseldorf.

DISSERTATIO JURIDICA,
DE
PROPINQVORUM
IN SPONSALIBUS
CONSENSU NECES-
SARIO,

Ex
STATUTIS POTISSIMUM POMERANIÆ
CITERIORIS DEDUCTA,

Quam.

P R Æ S I D E

HENNING. CHRISTOPH.
GERDESIO,

J. U. L. in Alma Patria Professore Ordin. Juris,
ejusdemque Universitatis Syndico,

ad diem 17 Decembr. 1703.

In Auditorio Majori

Publico examini submittit

JO. CHRISTOFF GRUEL,

Gryphisw. Pom.

GRYPHISWALDIÆ,

Typis DANIELIS BENJAMINIS STARCKII,
Reg. Acad. Typogr.

15.

A
SACRA REGIA MAJESTATE SVECIAE
AD
DICASTERIUM POMERANICUM
CONSTITUTIS JUSTITIAE ANTISTITIBUS,
VIRIS
GENEROSISSIMIS, MAXIME, STRENUIS,
ATQVE PRÆNOBILISSIMIS,
DDNN.
DIRECTORI,
CONSILIARIIS,
REFERENDARIIS,
ET CÆTERIS ILLUSTRIS ILLIUS
CORPORIS MEMBRIS
DIGNISSIMIS,
VIRIS
AMPLISSIMIS CŌSULTISSIMIS,
DOMINIS SUIIS

Submisso animi cultu semper Suspiciendis, Venerandis,
Felicem Labentis hujus anni gratulatur exitum, &
auspiciū instantis apprecatur felicissimum, atqve in
feros ab hinc annos perennem vovet salutem,

**INQVE SUI MUSARUMQVE SUARUM
COMMENDATIONEM**

Paginas hæcæ sacras esse jubet

Respondens
J. C. GRUEL.



THESIS I.



Voces, quibus Titulus operis designatur, prolixè explicare omnemq; inde ambiguitatem excludere, primus quidem dissertationes academicas scribentium, & aliquando, ubi vera, quæ offendere Lectorem possit, subest obscuritas, ex methodi lege necessarius labor esse solet. Mihi verò de consensu Propinquorum in Sponsalibus contrahendis disserturo, non per omnia huic legi parendum, nec omninò inde recedendum esse puto. Quis enim est qui nesciat, quid Sponsalia sint, quid consensus. Nec ulla tanta harum vocum est ambiguitas, ut seducere Lectorem ab eo, quem intendimus, scopo queat. Explicare autem prolixè velle etiam in vulgus nota otiosorum esse arbitramur. Sola propinquorum vocula ita in alienos à nostro proposito significatus deficiens alicubi legitur, ut aliquam explicationem desideret, quam Thes. sequen. sed strictim nec ultra necessitatem proponemus.

THES. II.

Propinquum alias in propria significatione denotat id, quod prope adest, & naturalem locorum & rerum distantiam exprimit & designat. Unde prædium, provinciæ, loca propinqua dicuntur. Quemadmodum autem civilium quarundam rerum ea natura est, ut & ipsa per certa spatiorum intervalla distare dicantur; idq; imprimis in graduum, uti vocant, computatione ita usueniat, huc quoq; translata voces remoti & propinqui applicari solent commodissimè.

A 2

Cum

Cum autem omnium nobiscum conjunctorum aliqua, licet non æqualis, propinquitas sit, omnes propinquorum appellatione censerī placuit; Ut etiā præter consanguineos, affines sub generali vocis significatione comprehendantur. Propinqui fuerē, inquit Sigonius Lib. 2. de iud. Cap. 30., qui aut cognatione, aut affinitate conjuncti fuerē. Et quod propinquitas generali sua significatione affinitatem complectatur, ipsa vocis derivatio comprobare satis videtur. Dicitur enim propinquum à propinquare si in eum nāhen / quod optimè convenit affinibus & affinitati. Qui, docente Jcto. Modestino in l. 4. §. 3. ff. de Grad. & Aff. sunt Viri & Uxoris cognati, dicti ab eo, quod duz cognationes, quæ diversæ inter se sunt, per nuptias copulantur, & altera ad alterius cognationis finem accedit. Calvin. in Lexic. Jurid. verb. affinitas. Non magis id repeti possit quicquid sponsa sponso dotis nomine dederit, donec maneat inter eos affinitas; i. e. propinquitas illa vel potius spes proxima communionis. Nam sponsa sponso propinquavit, ad eumque fines eo animo accessit, ut primo quoque tempore in familiam se suis sponsi immergat. Dissent. Speid. in spec. Juridic. Polit. verb. Verwandt. Regulariter autem per propinquos consanguinei intelliguntur & propinqui affinibus opponuntur, Cic. pro Plancio. Maximus vinculis & propinquitatis & affinitatis illi conjunctus dicit & Suetonius in Nerone Cap. 37. Similiter intererit ceteros aut affinitate aliqua sibi, aut propinquitate conjunctos. Et in hac significatione etiā in jure nostro propinqui veniunt. L. 4. C. d. Episc. & Cler. l. 3. C. de Incest. Nupt. L. un. C. unde Vir & Uxor. L. 5. C. de Verb. & R. signif. ibique Bartol. nec aliter præsentī in loco accipiuntur per L. 18. C. d. Nupt. ibi: sed ne forte hi, qui gradu proximo ad successionem vocantur viduarum, &c. Affinibus enim nihil juris potestatisque in personas affinium datum est; minus itaque ipsis arbitrium alienarum nuptiarum permissū debet. Vid. L. 3. C. d. Nupt. Conf. Bald. ad L. un. C. unde Vir & Uxor.

THES. III.

Propinqui germanicè dicuntur Verwandte. Sed cum hoc verbum æquipolleat verbis: Atinentes, adhaerentes, complices & sequaces, quorum significatio latissima est, & comprehendit non tantum

tantum subditos, sed etiam Vasallos, Domesticos, Consiliarios reliquosq̄, quolibet modo alteri addictos. *Besold. Theaur. practic. verb. Verwandt.* Propinquos cum additamento appellare solentur *Diut. Verwandt / vid. contin. thes. pract. Besold. verb. verwandt.* Dicuntur etiam *Unverwandt*, quæ vox licet idem denotare possit, quod *Verwandt* / ita tamen generaliter accipi non videtur, sed tantum denotare cognatos.

THES. IV.

Jure Civili Sponsalia & nuptias contrahentibus propinquorum consensus necessarius non erat, duos si excipias casus. Primo quando pater est furiosus vel mente captus, tunc ex sententia Curatoris ipsius furiosi, & nobiliorum totius familiae, item Magistratus aut Episcopi ipsius civitatis de nuptiis liberorum statuitur *l. 28. C. d. Episcop. audient. § l. 25. C. d. Nupt.* & secundo puella minor 25. annis patris auxilio destituta, sine consensu matris & propinquorum, vel horum tantum, si mater mortua, conditionem nubendi sibi quærere non potest. *l. 20. C. d. Nupt.* Idem de Vidua Minori dicendum per *l. 18. eod.* Neq̄ fœminarum in minorenni ætate constitutarum arbitrio relinquitur, an propinquorum consensum adhibere velint, vel non. Sed adhibere eum tenentur. Leges enim allegata præceptum non consilium continent, quia lex præsumitur continere præceptum *Brunn. ad L. 18. § 20. C. d. 1.* Sed an Matrimonium contra hoc legis præceptum initum sit ipso jure nullum? *Negat. Bald. ad d. L. 18. in pr.* quod nos in medio relinquimus, quia ad nostra potissimum tempora eorumque mores & jura respicientes, Justiniani hac in re placita obiter nunc saltem afferemus.

THES. V.

Recentiora Provinciarum & locorum jura & statuta hic diversum abeunt. Jure enim Lubecensi Fœminis sine consensu propinquorum nuptias contrahere non licet, & si contraxerint, licet non dirimantur, pœna tamen eaque sat gravi afficiuntur. Ita enim *Lib. 1. Tit. 4. artic. 2.* cautum. Wenn etne Wierfrau oder Jungfrau (quod secundum Meyium *ad art. 2. m. 24.* sine distinctione ætatis accipiendum) ohne ihrer Freunde Raht / die sich dessen aus wichtigen erheblichen Ursachen verweigern / welches

doch bey Erkänntiß des Nahes oder Consistorii stehen soll/ ob die Urfachen wichtig genug seyn oder nicht/ sich in die Ehe begiebt/ de soll von allem ihrem Gut nicht haben/ denn ihre tägliche Kleider. Von ihrem Gute gebühret dem Nache 20. Marck/ das übrige sollen ihre nächsten Erben haben. Conf. Mey. *ad d. Art. 2. num. 23. & seqq.* Similia statuta allegat Cypræus *de jure Connub. Cap. 6. §. 9. n. 9. seqq.* Jure contra Saxónico nulla necessitas imponitur sponsalia seu nuptias inicitis ut propinqvorum adhibeant consensum, sed pietatis & honestatis tantum hoc esse creditur Carpz. *in Jurispr. Consist. Lib. 2. Defin. 47.* & hinc nec pœna afficienda videtur, si quæ pietatis immemor sine consilio propinqvorum sponsalia contrahat, non obstante Rescripto supremi Consistorii ibi *n. 23.* allegato, ubi pœna dicitur puellæ sine consensu Tutorum & Fratrum bina sponsalia contrahenti: pœna enim non ob neglectum Fratrum Tutorumque consensum irrogari videtur, sed quia puella duobus fidem dederat. Conf. Cypræus *de Jure Connub. Cap. 6. §. 9. num. 4. & passim.*

THES. VI.

Rursus pecaliaria nostræ provinciæ sunt jura, quæ cum jure communi & aliis allegatis statutis nec per omnia conveniunt, nec in totum ab iis recedunt. Et secundum horum potissimum ductum sponsalia ex voto & consensu propinqvorum contrahenda paucis explicabimus, quæ ut eo rectius intelligantur, ipsa verba disponentia, in quibus hujus materiæ sedes afferenda erunt. Et (1) occurrit locus *Ordinat. Poli. Cap. 9.* Von Verlöbissen: *Alle* Vermählungen und uneheliche Beywohnungen nicht allein bey denen in Rechten darauff gesetzten Straffen/ und anderen ernsthen und schweren Animadversion nachmahlen prohibiret und verboten seyn sollen: Sondern auch mit sonderbahren Fleiß dahin zu trachten/ daß die im Göttlichen Worte/ beschriebenen Rechten/ und dieser Landen Kirchen-Ordnung verborene Gradus gebührllich observiret und dawideer nicht gehandelt werde. Also sollen auch die heimlichen ohne vorhergehenden und eingeholten Nache/ consens, und Bewilligung der Eltern/ Vormünder oder nächster Anverwandte (welche der verstorbenen Eltern Stelle bekleiden) wie auch

auch bey denen Selbstgenen Unterschanen ohne der Herrschafft Willen gemachte Heyrahten / und ohnedem verborene Verlöbnißsen ohn-
gützig / und vor keine Verbindlichkeit gehalten werden. Et (2)
Ordinat. Eccles. Tit. von Ehe-Sachen / pag. 43. da auch eintze Pre-
dicer oder Kirchen-Diener ohne Vorwissen und Willen der Eltern/
oder wo die nicht vorhanden / ohne Wissen und Willen verordneter
Vormünder und nächster Freunde / &c. Conf. Kirchen- Agend. Cap.
12. vers. zum andern / pag. 191.

THES. VII.

Hæc jam satis evincunt jure Pomeraniæ sine consensu Propin-
qvorum der Anverwandten sponsalia valide contrahi non posse.
Inter ea autem, in quæ circa necessarium propinqvorum consensum
accuratius inquirendum est, est (1) Qualitas Propinqvorum der
Anverwandten.

THES. VIII.

Per Propinqvos dic Verwandte in præsentî materia non in-
telligi affines supra jam traditum est *ad fin. Th. 2. add. Befold. in*
Thestur. pract. verb. Verwandten ubi statuit quod verb. Verwandten
de cognatis non vero affinibus intelligendum. Requiritur itaque
ut sint (1) consanguinei quorum consensum sponsalia contrahen-
tes de necessitate adhibere tenentur (2) Masculi. Licet enim pro-
pinqvorum appellatione tam masculi quam fœminæ contineantur
Speidel. tract. jurid. Polit. verb. Verwandten. Sufficit tamen si
masculorum propinqvorum habeant consensum. Statutum quip-
pe quando requirit consensum propinqvorum, non includit consen-
sus mulieris propinqvæ Bald. ad Lib. 1. C. qui admitt. ad B. P.
num. 67. ibique in noi. lu. m. Conf. idem Consil. 6. Lib. 2. ubi
inquirit: Valere testamentum à Fœmina conditum præsentibus duobus
propinqvis masculis, prætermisâ muliere, quæ illis erat propinqvor,
quamvis ex dispositione status mulier non possit testari sine consensu
duorum propinqvorum consanguineorum. Quia lubricum fœminæ
consilium non debet per aliam fœminam etiam si sapientem & prudentem
suppleri. Regula enim secundum quam etiam in statutis sermone
masculino sexus fœmininus sermonis proprietate comprehenditur
Cocced. ad Lib. 1. C. d. V. S. num. 49. limitatur ex mente & vo-
lun-

luntate loquentis *Id. ibid. num. 51.* qui consensum propinqvorum præmissis in negotio gravissimo requirens prudentiam consilii considerasse videtur, quæ in Mulieribus esse non creditur. Et cum igitur minorum quoque consilium fragile atque infirmum sit *l. 1. ff. de minor.* ex jam dictis sua sponte sequi videtur (3) Majores esse debere quorum consensus necessario adhibendus. Sponsalia enim contrahentes propinqvorum consilio uti tenentur quia quid agendum ipsi non satis intelligunt vid. *Kirchen-Ordnung d. L. pag. 192. ibi.* Welches sie in der Jugend noch nicht so erfennen können / necesse itaque est, ut ætate & consilio prævaleant, quorum arbitrio alii se suasque actiones in negotio sponsalio permittere tenentur. Neque distinguo an minores sint discreti & capacis ingenii an non vid. *Bald. ad l. 20. C. d. Nupt. in fin.* Leges enim circa ætatem vel sexum aliquid statuentes, regulariter non quid in uno alterove individuo accidit, sed id quod commune est ætati minori aut sexui seqviori respiciunt *arg. tex. in L. 3. 4. § 5. ff. d. Legib.* id quod multis probari posset exemplis, nisi res esset manifesta. Et sane non nisi ad multiplicationem litium id persequendum esset, si id discrimen admittere velimus, quia semper in mores ingeniumque minorum inquirendum esset. Et denique (4) proximi debent esse Propinqui *Poltey-Ordnung alleg. loc. ibi nächste Anverwandten / Kirchen-Ordnung d. l. ibi nächste Freunde.* Jure Civili proximorum quoque requiritur consensus, nisi adsit suspicio, quod illi, qui proximo gradu ad hæreditates puellarum vocantur, spe futuræ successionis honestas nuptias impedire intendant, quo casu & cum consensu remotiorum propinqvorum, ad quos hæreditatis commodum si ex gr. puella inupta moriatur, pervenire non potest, sponsalia contracta esse sufficit *l. 18. C. de Nupt.* Quod cum optimam habeat rationem, & in Pomerania obtinere nulli dubitamus, non obstante generalitate textuum modo allegatorum; quicquid enim illis deest, id ex jure communi supplendum est. Magis autem obstarè videntur verba *Ordinat. Politicæ: Welche der verstorbenen Eltern Stelle bescheiden* quæ id, quod ibidem habetur de consensu propinqvorum, ad eos restringere videntur, qui parentum loco sunt e. g. Patrum. Verum eam horum verborum mentem non esse satis patet ex ratione propter quam hoc constitutum;

tutum, quæ non tam est reverentia aliqua singularis hiſce perſonis debita, quam utilitas illorum, qui ſponſalia contrahunt, vid. *Kirchen- Agenda ibi*. *Welches ſie in der Jugend noch nicht ſo erkennen können /* quapropter id, quod in utilitatem minorum conſtitutum, ad pauciſſimas perſonas reſtringendum non eſt; Et verba der *Beſorbenen Eltern Stelle beſcheiden /* non denotant parentelæ reſpectum, ſed loco & vice parentum mortuorum conſilis &c. adjuvare liberos add. *Carpz. Jurispr. Eccleſiaſt. Lib. 2. Defin. 45. num. 1. ibi. quia eſi fratres ſcil. & proximi cognati ſuccedunt quaſi in locum parentum*. Hinc cum proximus in jure noſtro ſit, quem nemo præcedit, etiamſi longiſſimo diſtet gradu *l. 92. d. V. S. &* huic arbitrium in ſponſalibus minorum deferendum eſſe putamus, tam propter legem, quæ generaliter proximorum propinqvorum requirit conſenſum, quam rationem modo allegatam. Sed quid ſi plures propinqui diverſæ ætatis dignitatisque concurrant; an ætas, an dignitas ſibi aliquid præcipui vindicare poteſt? Et quidem eo potiſſimum caſu, quando ſeniores & digniores in remotiori ſunt gradu? judicium ſeniorum & digniorum præferendum eſſe videtur *Cypræ. d. jure Connub. Cap. 6. §. 10. §. 3.* Adoleſcentis eſt, inquit, majores natu vereri exque hiſ deligere optimos & probatiſſimos, quorum conſilio quorum autoritate nitatur. Cum autem lex Provincialis in genere & ſine diſtinctione dignitatis vel ætatis proximorum propinqvorum requirat conſenſum, qui gradu ſunt proximiores de ſponſalibus minorum ſtatueri ſui eſſe officii arbitrabuntur. Sed cum in hac diſſenſione neceſſario ad judicem tanquam communem arbitrum eundem ſit, negotium non adeò difficiliſ diſiudicationis eſſe videtur. Vel enim proximi agnati ſeu cognati, qui ætate vel dignitate inferiores ſunt, nulla ſiniſtra ſuſpitione laborant, nec e. g. puellæ eligunt ſponſum moribus indignum genereque inparem, eamque habent conſentientem: & tunc judicem non tantum poſſe; ſed etiam debere ſecundum hoſ judicare, licet diſſentiant alii, omnino putamus. Lex enim provincialis conſenſu proximorum conſanguineorum contenta eſt, & puellæ voluntati hoc datur, ut ille præferatur, quem iſta elegit, per *L. 18. & 20. C. d. Nupt.* Quodſi autem proximiores omnia ſecundum ſuam viitatem metiri velint, vel alias ſuſpecti ſint, quin tunc

remotiores agnati, præprimis si dignitate vel ætate provaleant, recte intercedere & sponsalia, etiam bona cum venia desponsatæ vel desponsati contracta dissolvere, iudicis tamen autoritate, possint, facile largimur, per antea dicta. Quod tamen non æque concesserim si e. g. puella non splendido loco nata cum consensu Propinqvorum proximorum se despondeat viro genere sibi pari & honesto. Quia in nuptiis contrahendis quam maximè æqualitatis ratio habenda est. Quando vero puella proximioribus propinqvis non consentit, sed à partibus remotiorum Propinqvorum fiat. Si proximiores nullam justam dissentienti causam afferre possint, iterum iudicis est officii puellæ sequi voluntatem, quia, licet omnes propinqvi dissentiant, sine justa tamen causa, sponsalia impediri non debent per tradit: ad *Tb. 12. in fin.* Quod si autem proximiores non sine sufficienti ratione contradicant, non remotiorum utitur ætatis vel dignitatis prærogativa gaudentium voluntas, sed proximorum dissensus hoc casu merebitur calculum. Iudicis enim est ponderare rationes, quibus vel improbantur sponsalia vel defenduntur, insuper habita qualitate personarum, quæ eas proferunt, quia non tam de earum agitur iure, quam utilitate contrahentium. Sed si puella neque his neque illis consentiat, neque tamen expresse dissentiat, tunc iudex propinqvos audire, ipse tamen deliberare debet, cui melius adulta societur *l. 20. C. d. Nupt.* Si autem puella expresse dissentiat, frustra inter se de prærogativa disceptant, quia propinqvi invitam puellam despondere non possunt; quod nec iudici licet. Matrimonium enim, quod individuum vitæ consuetudinem continet, svaderi non imperari potest, sed liberum utriusque contrahentis requirit consentum. Nec obstat *L. 20. C. d. Nupt.* Ubi iudici, si puella cultu verecundiæ propriam nolit voluntatem depromere, deliberare permissum est, cui melius adulta societur, id enim de eo accipimus casu, si puella tacite consentiat. Interim tamen non omnem ætati dignitative prærogativam negamus. Si enim res dubia sit & puella neutri parti accedat (alias enim hujus voluntas præferenda est) quod tunc iudex arbitrium Seniorum & digniorum familiæ, præprimis si cum dissentientibus ejusdem sint gradus, sequi possit, libenter concedimus, quia minus sunt suspecti, & in dubio pro illis Rat

PRE-

præfumptio. Quid si plures sint ejusdem gradus? Excusata esse vi-
 detur adulta, quæ cum nobiliorum familiæ consensu sponsalia con-
 traxit. Licet enim qui eodem gradu minori, de cujus agitur sponsali-
 bus, sunt juncti, eodem jure etiam censendi esse videantur. Quia
 tamen naturalis hominum ad dissentendum est facilitas, nimis mo-
 lestum & libertati matrimonii adversum foret, si omnium Propin-
 quorum, quorum vel plures esse possunt, consensum minor expetere
 deberet. Sufficit itaque si cum nonnullis iisque optimis rem tra-
 ctaverit Cypræ. *alleg. loc. conf.* tamen antea dicta. Propterea autem
 nemo prærogativam aliquam recte sibi vindicare videtur, quod pa-
 trini sit generis, reliqui per matrem saltem sint juncti. Lex enim pro-
 vincialis in genere proximorum Propinquorum der nächste Verwandten
 requirit consensum, quæ voce intelliguntur & agnati &
 cognati Speidel. *in Specul. jurid. Polit. verb. verwandt.* add. con-
 tinuat, *Thesaur. præf. Besold. verb. verwandt.* Et rationi Legis,
 ut scilicet minores, qui in lubrico ætatis constituti consulere sibi non
 possunt, in negotio hoc arduo Propinquorum regantur consilio,
 satisficit, si cognatorum siue agnatorum consensus expetatur.
 Nec obstat. *Lex §. C. d. Nupt. ibi nec cognatorum & affinium ul-
 la auctoritas.* Etsi enim jure Civili hic differentia aliqua inter agna-
 tos & cognatos fuisse videatur, illa tamen hodie sublata erit, post-
 quam cognati agnatis, etiam quoad potestatem moderandi actiones
 Propinquorum, qui per ætatem sibi consulere non possunt, ad-
 æquati sunt.

THES. IX.

Post qualitatem propinquorum perlustratam II. agendum est
 de illis, qui propinquorum consensum in matrimonio contrahendo
 expetere tenentur. Jure Civili eo tantum opus habebant Muli-
 eres tam viduæ, quam innuptæ, *L. 18. & 20. C. d. Nupt.* Masculi
 autem pro suo arbitrio sponsalia contrahere poterant, & ne quidem
 patris emancipatoris consensum adhibere tenebantur, *l. 25. ff. d.
 R. N. vid. Cypr. de Jure Connub. Cap. 6. §. 10. n. 10. & 11.* In
 Pomerania autem nostra sanctio ordinationis politicæ ad utrumque
 sexum pertinere videtur. (1) Quia constitutio illa valde gene-
 ralis est, ut ad sexum fœmininum restringi non possit, & quidem

(2) eo minus, quia & antecedentia, nempe prohibitiones de coitu illicito, de matrimonio in gradu prohibito non contrahendo, de non negligendo consensu patris, matris, & tutorum, & consequentia, ne subditi sine consensu Dominorum matrimonium ineant, tam masculos, quam feminas sine dubio obligant. Ex precedentibus autem & sequentibus colligitur intellectus eorum, quæ sunt in medio Barbof. in *Theaur. loc. comm. Lib. 11. Cap. 70. Axiom. 3.* Quibus (3) accedit ratio propter quam sponsalia contrahentes propinquorum consensum habere debent, quia in minori ætate gravitatem negotii satis ponderare nequeunt. Vid. *Rirchen Agend. sepe alleg. loco. ibi: Welches sie in der Jugend noch nicht so erkennen können / quæ tam masculis, quam feminis competit.* Minorum enim, licet masculi sint, fragile & infirmum consilium est *l. 1. ff. d. Minor.* quod quam maximè in amoris negotio procedit, quo læpissimè ex cæcati matrimonia contrahunt sibi funesta & familiæ indecora.

THES. X.

III. Autem putamus hanc legem expetendi propinquorum consensum minoribus, sive feminis, sive masculis tantum scriptam esse, majores autem impune hanc omittere & suo arbitrio sponsalia contrahere. Neque obstat quod Ordinat. Politic. *alleg. loco* sine distinctione ætatis in nuptiis Propinquorum requirit consensum; quicquid enim ibidem in genere statuitur ex jure communi explicandum & limitandum est, quo declarantur, restringuntur & suppletur jura statutaria. Jure Civili autem tantum minores consensum propinquorum adhibere tenentur, *L. 18. § 20. C. d. Nupt.* Maximè cessante ratione, ob quam lex requirit consensum Propinquorum, dasi sie nemlich in der Jugend solches nicht so erkennen können. *Rirchen Agend. alleg. loco.* Majores enim firmam perfectumque judicium habere censentur. Quapropter illis etiam de magni momenti negotiis statuere permittitur, ut nimis durum foret, si matrimonium contrahentibus necessitatem imponere velimus ab alieno arbitrio pendere, repugnante etiam natura matrimonii, quod liberum esse & ex alieno arbitrio pendere non oportet, *Cothm. Vol. 2. Resp. 34. n. 32.* Et cum quæ masculos non facile quem repugnatum esse arbitretur; etiam quoad feminas res salva est, quia in Rome-

Pomerania, exceptis civitatibus, quæ utuntur Jure Lubecensi, quæ præsentem materiam nulla inter masculos & feminas statuta reperitur differentia. Quibus denique addimus, quod in *Ord. Politic.* Tutores & Propinqui conjungantur, ibi: *Vormünder oder nächste Verwandte.* Tutorum autem consensum tantum minores adhibere tenentur, ergo & propinquorum. Sequentia enim explicanda sunt è proximè præcedentibus. Quod præsentè in casu minus dubii habere potest, quia ratio, propter quam & Tutorum & Propinquorum consensus expetendus, eadem est, nempe non tam reverentia hujus personis debita, quam utilitas illorum, qui sponsalia contracturi sunt. Ne scilicet adolescentes in lubrico ætatis constituti cæco amore perciti, aut blandimentis affectantium seducti clam iis, quorum curæ commissi sunt, matrimonium aggrediantur, uti loquitur in casu simili, Sande *Decis. Frisc. Lib. 2. tit. 1. def. 6.* conf. *Cypræ d. Jure Connub. Cap. 6. §. 10. ubi n. 11.* & illis, qui veniam ætatis impetrare, nuptias suo arbitrio contrahere permittit, & *n. 13. & 14.* aliorum locorum statuta allegat, secundum quæ puella 18. annorum sine consensu Propinquorum & Curatorum nubere potest.

THES. XI.

Minores autem IV. de Propinquorum consensu saltem solliciti esse debent, quando nec Parentes, nec Tutores habent. Illis enim adhuc supersticiis, aut post eorum obitum Tutoribus legitime constitutis, satis prospectum est ad sponsalia accedendum, quo minus Propinquorum indigeant consensu. Quod quoad Parentes probatur per textum expressum in *Ordinat. Ecclesiasticæ. alleg. loc. ibi:* *Da auch einige Prediger und Kirchen-Diener ohne Vorwissen und Willen der Eltern / oder wo die nicht vorhanden / ohne Wissen und Willen recorderer Vormünder und nächste Freunde.* Ubi expresse Propinquorum consensus modo in subsidium adhibere jubetur, quando scilicet Parentes non adsunt. Cui ad stipulatur *Ordinat. Polit. alleg. loco. ibi:* *Oder nächste Auserwählte / (welche der verstorbenen Eltern Stelle bekleiden) Quæ nos docent Propinquorum consensu opus esse, quando Parentes sunt mortui. Parentes enim optimum pro liberis consilium capere præsumuntur, proinde liberi,*

quamdiu Parentes vivunt, aliorum auxilio non indigent. Neq̄
distingvimus inter Patrem & Matrem, sed & Matris consensum
sufficere dicimus, quando vivit, nec eo casu Propinqvorum neces-
sarium esse. Certissimum enim est, quod in Pomerania nostra
non magis sine Matris, quam Patris consensu sponsalia valide con-
trahi possint. *Kirchen-Ordn. Tit. von Ehesachen / pag. 62. vers.*
Und im Fall. ibi: *Ohne ihrer Vater und Mutter / ic.* Nulla
itaque nos urget ratio, ut quod de Parentibus von denen Eltern
in genere constitutum contra proprietatem sermonis ad solum Patrem
restringamus. Parentis enim appellatione non tantum Pater, sed
& Mater continetur, *L. 51. ff. d. V. S.* Sed potius generaliter
dicta, generaliter accipere oportet. Quia in non odiosis sumenda
verba secundum totam proprietatem usus popularis, & si plures
sint, eam, quæ latissima est *Grot. d. J. B. & P. Lib. 2. Cap. 16. §. 17.*
Et in hoc jura Provinciæ partim differunt à jure communi, partim
cum eo conveniunt. Differunt quia Matrem, quæ propinqves,
quando agitur de nuptiis filiz, non excludit, *l. 20. C. d. Nupti.*
ibi: *Matris & Propinqvorum.* Conveniunt autem quia Patrem,
illum enim consensisse sufficit, nec ut Propinqvi consentiant requi-
ritur *per verb. d. l. 20. Sed si sui juris puella sit intra 25. annus*
constituta ipsius quoque assensus exploretur. Si Patris auxilio desti-
niat Matris & Propinqvorum. Quod attinet curatores, an illi
Propinqvos excludant, non atq̄ expeditum esse videtur, quia Jure
Civili, Curatorum consensus ne quidem requiritur; sed Pro-
pinqvorum sufficit, *l. 20. C. eod.* Et licet hoc Jure Pomerania muta-
tum, ut hodie & Curatorum consensus adhibendus, quando mino-
res sponsalia contrahere volunt, non tamen in totum ab eo reces-
sum esse videtur, quod in dubio non præsumitur, ita ut Propin-
qvi, qui olim excludebant Curatores, hodie ab illis excluderentur.
Sed in eo mutatio consistere videtur, ut Curatores & Propinqvi in
sponsalibus minorum approbandis concurrant. *Kirchen-Ordn.*
alleg. loco pag. 43. ibi: verordneter Vormünder und nächster Freunde.
Hoc autem non obstante contraria opinio Juri Pomerania magis
convenire videtur. Secundum ordinationem enim politicam,
Cap. 9. ubi primaria hujus materiæ sedes est, Curatorum & Pro-
pinqvorum consensus non conjunctim requiritur, sed sufficit, si
Cura-

Curatorum vel Propinqvorum consensus expetatur. Ibi: Vormünder oder nächste Anverwandte. Quod autem preferendi sint Curatores Propinquis satis demonstrat ordo scripturæ. In lege enim ex ordine præsumitur & colligitur mens & voluntas ordi-
nantis. Everh. loc. ab ordin. n. 7. & ex ordine arguitur prærogativa, ibid. n. 13. Hinc aliis in locis, ubi ex professo agitur de illis, quorum consensu sponsalia contrahentes opus habent, ne quidem sit mentio Propinqvorum, semper autem Curatorum, nullam aliam ob rationem, quam quia minores Curatores habentes, quos hodie fere semper habent, de propinqvorum consensu impetrandò solliciti esse non debeant, vid. *Consistor. Instruct. Part. 3. §. 3.* ibi: Daß die Ehe-Gelübde nicht heimlich / sondern öffentlich / mit Wissen oder Willen der Eltern / Vormünder oder Herrschafften / &c. Kirchen-Ordn. Tit. von Ehe-Sachen / pag. 42. vers. und im Fall / ibi: Und im Fall einiger Sohn und Tochter ohne ihren Vater und Mutter / oder Vormünder Wissen und Willen / &c. & in vers. seq. Wie sich nun die Kinder ohne Vorwissen der Eltern oder Vormünder / &c. Si autem Curatores sint suspecti & indignum familia sponsum eligant puellæ, vel planè consentire nolint, quo diutius bonis locupletis pupillæ fruantur, quod tunc propinqui intercedere possint facile concedimus, arg. l. 18. in fin. & l. 20. in fin. C. d. Nupt. vid. *Cypr. de Jure Connub. Cap. 6. §. 9. n. 16. & seqq.*

THES. XII.

Postquam ita pro instituti ratione jam satis egimus & de propinquis, quorum consensu opus est, & de contrahentibus sponsalia, qui illum adhibere debent (V.) considerandum venit, quis sit effectus omitti hujus consensus, an scilicet sponsalia sine consensu propinqvorum contracta valeant, an nulla sint, vel an alia poena neglecti consensus propinqvorum sit? Dicimus hanc legis patriæ nostræ penam esse, ut sponsalia sine propinqvorum consensu contracta nulla sint, alia autem poena sive sponfus, sive sponsa non afficiantur. Nulla esse sponsalia satis constat ex Ordinatione politica *alleg. loco.* ibi: Also sollen auch die heimliche / ohne vorhergehenden Nahe / consens und Bewilligung der Eltern / Vormünder
oder

oder nächsten Auerwandten / (welche des Verstorbenen Etern Stelle
bekleiden) wie auch bey denen leibzeigenen Uterrihanen ohne der Herr-
schafft willen gemachte Heyrathen / und ohne dem verbotene Ver-
löbniße ohngültig und vor keine Verbindligkeit gehalten werden Alia
autem pœna non reperitur constituta. Quoties autem lex sim-
pliciter aliquid fieri vetat, nec ullam nominatam adjicit pœnam,
tunc hæc est pœna legis, ut quod factum est infectum sit, id est
irritum & cassum prorsus, & alia pœna distanda non venit per ea,
quæ habet Vinn. *Select. Quest. Lib. 1. Qu. 1. vers. Quæritur autem*
Et licet quæplurimi in ea sint hæresi, quod statuta sub pœna nulli-
tatis ad validitatem sponsaliorum consensum propinquorum requi-
rentia sint invalida, quia veniunt contra libertatem matrimonii,
quod non debet esse captatorium neque pendere ex voluntate alteri-
us, Beuß. *de Jure Connub. Part. 1. Cap. 21. conf. Heig. Part. 1.*
Qu. 22. n. 8. & Cothm. Vol. 3. Resp. 34. n. 31. ubi plures in
hanc sententiam allegavit; longe tamen verior est contraria opinio.
Cum enim Leges Magistratum, inquit, Sand. *Decis. Frisic. Lib. 2.*
tit. 1. Def. 6. sint ordinationes divinæ, non minus illis parendum
est, atque si ab ipso DEO essent latæ; præsertim cum hæc lex non
sit iniqva, aut inhonesta; sed Reip. admodum salutaris. Publice
enim expedit, ne adolescentes in lubrico ætatis constituti, cæco
amore perciti, aut blandimentis affectantium seduci clam iis, quo-
rum curæ commissi sunt, matrimonium aggrediantur. Et falsum
est talia statuta libertati matrimonii esse contraria, sed potius eorum
firmitati & decori consulunt. Mejer *in C. J. A. d. R. N. §. 12. Cypr.*
de Jure Connub. Cap. 6. §. 10. n. 7. Notanter Cothmann. *alleg. loc.*
n. 138. seqq. Certe qui statutum, quo liberi sine parentum vel illo-
rum, qui parentum loco sunt, sponsalia contrahere vetantur, nihil
valere scribunt, illimet incauti & desipientes immotum DEI præcep-
tum, Jus naturæ & ipsam honestatem nihil valere in effectu docent.
Neque quicquam jüverit subsequens decima quarta objectio, quæ
libertatem matrimoniorum venditat & ab alieni arbitrii jugo spon-
salia vindicat ac eximit. Nam non hominis arbitrium, sed lex
sive statutum hanc rem dirigit, & legum servi sumus, ut liberi esse
possimus, &c. &c. Sed cum hæc potissimum constituta sint in
ipsorum contrahentium favorem, facile largimur non absolutum esse

esse Propinquorum arbitrium, sed utilitati illorum, quibus parentum loco sunt, adstrictum. Hinc sponsalia suo dissensu impedire non possunt, nisi justam habeant dissentendi causam, *arg. l. 19. ff. d. R. N.* Quo casu res ad Consistorium deferretur, cujus hac de re est iudicium per *l. 20. C. d. Nupt.* vid. *Cypræ. d. Jure Connub. Cap. 6. §. 11.* Inter justas autem causas referri haud meretur, quod minores irrequisito Propinquorum consensu contraxerint sponsalia. Licet enim Pater suo dissensu sponsalia liberorum ipso inconsulto contracta propter hunc contemptam dissolvere possit, *Carpzov. Jur. Consist. Lib. 1. Def. 57.* id tamen non permisum est propinquis, quia longe minor illorum est potestas, utpote quorum consensus requiritur in sponsalibus minorum propinquorum non propter jus quod habent in contrahentes, sed propter ipsorum contrahentium utilitatem. Quamvis itaque & hic reverentia illis debita laedatur, hoc tamen annullatione sponsaliorum vindicandum non est, *conf. Cothmann. Vol. 2. R. 84. n. 47. add. Heig. Part. 1. Qu. 22. n. 14. & seqq.* Neque difficile se praebeat Consistorium in supplendo consensu Propinquorum, si ambo contrahentes sponsalia consummare parati sint. Sed forsitan plus difficultatis habebit negotium, si personam minorem deinde illius rei poeniteat & consummationem matrimonii deprecetur. Quia enim in *Ordin. Polit. saepe alleg. loco* simpliciter dicitur, nulla esse sponsalia sine consensu Propinquorum contracta, & illa vitio nullitatis laborare videntur, quae inconsultis propinquis inita sunt, etiam si nulla justa adsit dissentendi causa; ad sponsalia autem secundum statuta locorum invalida consummanda, nemo cogi potest, *arg. illorum, quae habentur in der Consistor. Instruct. Part. 3. Cap. 2. §. 3.*

THEs. XIII.

Ad Contraria VI. referri potest, quod non habeatur ratio Propinquorum, si sponsalia copula, vel carnali, vel sacerdotali confirmata sint. Quia secundum praxim Pomeraniae ne quidem Parentes ita confirmatis sponsalibus intercedere volentes audiuntur. Sed, ut videtur, contra legem scriptam in *der Consistor. Instruct. alleg. loc. §. 4.* Wenn eine Person ein Ehe, Gelübde und darauf beschepent Schwängerung sürgetbe / ist sie sonst ehrltchen Lebens und

E

Wan

Wandels / und dargegen keiner leichtfertigen Zundhrigung zu erwe-
fen / dabeneben aber der sie geschwängert zu haben gestehet / seiner
so weit mächtig / daß er sich zur Ehe beständig verbinden kan / kan
sie das Ehe . Gelübde beweisen / ist er alsdenn (qvæ dictio ejus est
indolis, ut omnia præcedentia prius facta & completa esse velit, qvæ
illa disponat Besold. *Theaur. pract. verb.* Alsdann) durch die Copu-
lation solches zu vollstehen schuldig. Cui si sua restitueretur auto-
ritas, vagæ libidines forsitan melius inhiberi possent. Mulieres
enim, si videant, non à solius stupratoris, sed ipsius etiam Paren-
tum arbitrio promissionem matrimonii pendere, horumque dissen-
sum suis votis impedimento futurum, nec adeò amplius paratum
libidini præmium esse, pudoris aliquanto tenaciores futuras non
dubitandum, quem nunc juvenis alicujus illaqueandi spe
prostituere, tanquam insigne artificium etiam ultro
jactare non erubescunt.

COROLLARIA.

I.

An calculum mereatur conse-
tudo illa Anglorum, qvæ, ut refert
Arnisaus de jure Connub. Cap. 3. tit.
de consens. Tutorum & Curat. pag.
m. 239. obtinet, ut minores, si Tuto-
ribus, qvæcunqve sibi placuerit, con-
ditionem nubendi offerentibus, non
obse-

obsequantur, ea pecunia multentur,
quam ad nuptias ex bonis relictis de-
stinatam habent, merito dubites.

II.

Præscriptionem non interrumpit
extra judicialis interpellatio privata
nequidem hodie Carpz. Part. 2. Const.
3. d. 1. Part. 2. Const. 7. d. 8. num. 1.
Mev. Part. 3. Decis. 24. num. 1. Dis-
sentit Richter Part. 1. Decis. 21. num.
57. cujus tamen sententia per præju-
diciam ibi allatum non probatur.
Dissent. & novissimè Dn. Titius ad
Lauterb. Obs. 1040.

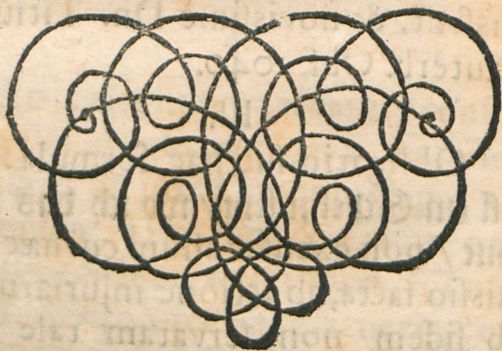
III.

Obligatio sub hac formula: Ich
wil ein Schelm seyn / wo ich das nicht
thue / non excusat alium, cui hæc pro-
missio facta, ab actione injuriarum, si
ob fidem non servatam tale quid
convitii ipsi dixerit.

IV. Egre-

IV.

Egregiis quidem Studiosi gaudent privilegiis, sed an inter hæc etiam recte connumeretur quod Bach. V. 2. D. 1. Thef. 4. lit. B. & C. quod illis tribuit, ut libri illorum in muſæum conductum illati à taciti pignoris nexu immunes ſint, cum Struv. Exerc. 26. Thef. 14. Zoëf. ad ff. Tit. Locat. num. 6. Lauterbach. cod. dubito.





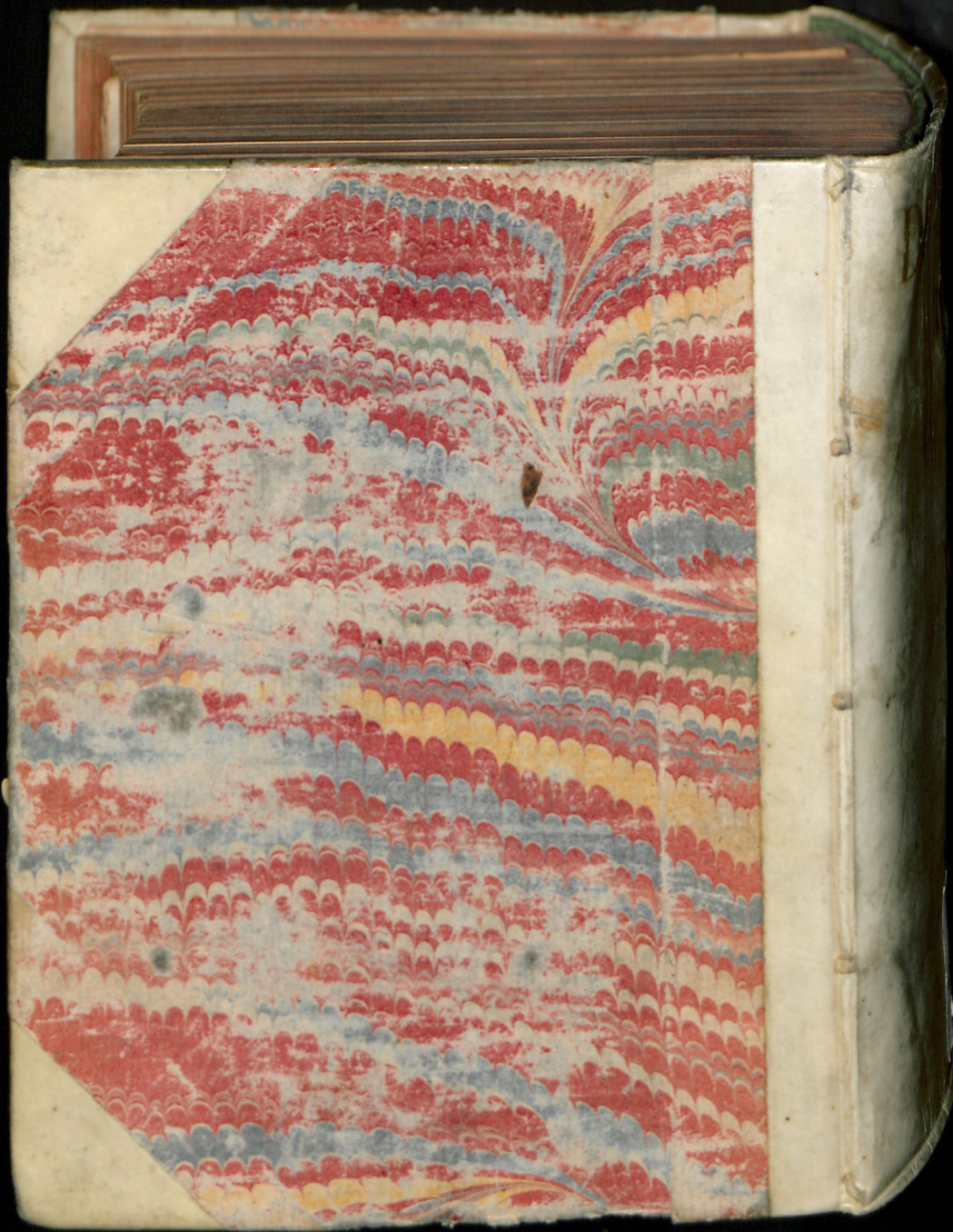
AB: 152953.

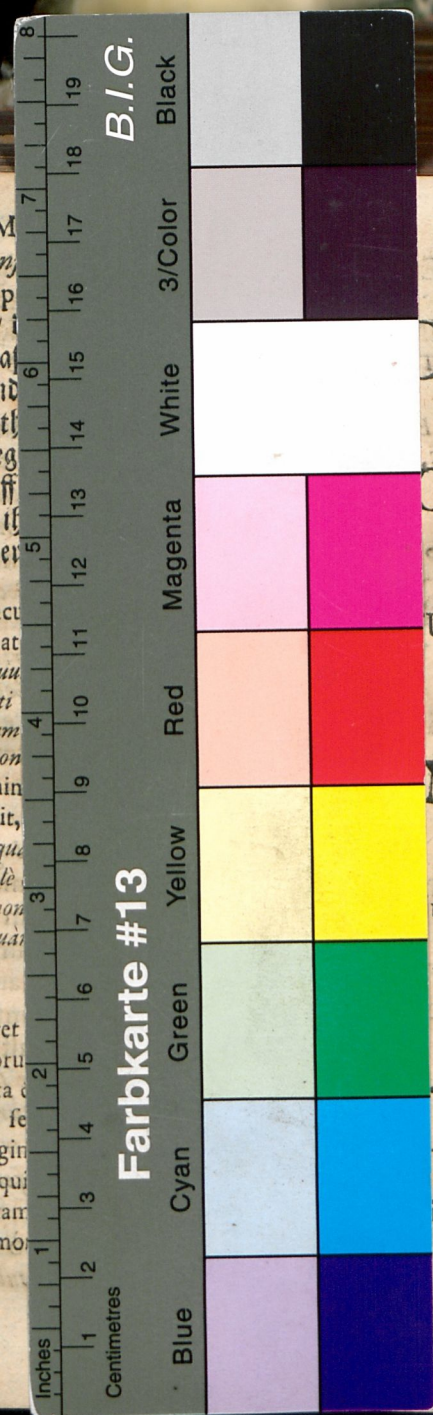
ULB Halle 3
003 011 747



8

Vb 17





B.I.G.

Farbkarte #13

DISSERTATIO JURIDICA,
DE
OPINQVORUM
SPONSALIBUS
ONSENSU NECES-
SARIO,

Ex
UTIS POTISSIMUM POMERANIÆ
CITERIORIS DEDUCTA,

Quam,
P R Æ S I D E
NING. CHRISTOPH.
GERDESIO,

in Alma Patria Professore Ordin. Juris,
eiusdemque Univerfitatis Syndico,
ad diem 17 Decembr. 1703.

In Auditorio Majori
Publico examini submittit
CHRISTOFF GRUEL,
Gryphisw. Pom.

GRYPHISWALDIÆ,
DANIELIS BENJAMINIS STARCKII,
Reg. Acad. Typogr.

15.